

ผลของการฝึกปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรด้วยทีมต่อสัมพันธภาพกับบุตรที่เรียนเข้า

นางสาวปนิชกา จีรประชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุகูลสคริฟเมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริษัญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-034-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019083 ๑๗๔๐๒๑๒๙

Effects of Interaction Training on Interpersonal
Relationships of Parents to Their Slow Learner Children

Miss Panichaka Jeerapornchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-034-8

บัณฑิตา จีพรชัย : ผลของการฝึกปฏิสัมพันธ์ของบิดามารดาที่มีต่อสัมพันธภาพกับบุตรที่เรียนช้า
(EFFECTS OF INTERACTION TRAINING ON INTERPERSONAL RELATIONSHIPS OF PARENTS TO THEIR SLOW LEARNER CHILDREN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.หลุย จำปาเทศ,
100 หน้า ISBN 974-583-034-8

การวิจัยครั้งนี้จึงวัดถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการฝึกปฏิสัมพันธ์ของบิดามารดาที่มีต่อสัมพันธภาพกับบุตรที่เรียนช้า โดยมีสมมุติฐานว่าบิดามารดาของเด็กเรียนช้าในกลุ่มทดลองที่เข้ารับการฝึกปฏิสัมพันธ์ จะมีคะแนนการมีสัมพันธภาพกับบุตร หลังเข้ารับการฝึกสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึก และบิดามารดาของเด็กเรียนช้าในกลุ่มทดลองที่เข้ารับการฝึกปฏิสัมพันธ์ จะมีคะแนนการมีสัมพันธภาพกับบุตรหลังเข้ารับการฝึกสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง เป็นบิดามารดาของนักเรียนในโครงการสอนเด็กเรียนช้า โรงเรียนวัดหัสดาธนาราม ปีการศึกษา 2535 ที่ได้คะแนนจากการประเมินแบบวัดสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีต่อบุตรในระดับต่ำ และมีความสัมภารใจเข้าร่วมในการวิจัย จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองได้เข้ารับการฝึกปฏิสัมพันธ์ จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 วันติดต่อกัน รวมเวลา 18 ชั่วโมง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำการฝึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีต่อบุตรที่เรียนช้า และแบบสอบถามความประเมินโครงการฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการทดลองสองกลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการทดลองในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ซึ่งวัดก่อนและหลังการทดลอง และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งวัดหลังการทดลองโดยการใช้ทดสอบค่าที่ (t -test)

ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาของเด็กเรียนช้าในกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีสัมพันธภาพกับบุตรที่เรียนช้า หลังเข้ารับการฝึกปฏิสัมพันธ์ สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการฝึก และบิดามารดาของเด็กเรียนช้าในกลุ่มทดลองหลังเข้ารับการฝึกปฏิสัมพันธ์ มีคะแนนการมีสัมพันธภาพกับบุตรที่เรียนช้า สูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุดมศึกษามหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต ..... ล. ว.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C143056 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEY WORD: INTERACTION TRAINING / INTERPERSONAL RELATIONSHIPS

PANICHAKA JEERAPORNCHAI : EFFECTS OF INTERACTION TRAINING ON

INTERPERSONAL RELATIONSHIPS OF PARENTS TO THEIR SLOW LEARNER CHILDREN

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. LOUIS CHAMPATHES, Ph.D. 100 PP.

ISBN 974-583-034-8

The study of the effects of interaction training on interpersonal relationships of parents to their slow learner children was the purpose of this research. It was hypothesized that: 1) interpersonal relationships of parents to their slow learner children after having participated in interaction training would increase significantly and 2) there would be significant difference on interpersonal relationships of parents to their slow learner children between the control group and the experimental group after in interaction training.

A sample was 24 parent subjects whose children were in the slow learner project of Wattasanaroonsoontarikaram school and who had low scores in the interpersonal relationship test. Subjects were volunteers randomly assigned to an experimental group and a control group, each group comprising 12 persons. There were 6 sessions of interaction training in the experimental group, which lasted for 3 hours for 6 consecutive days. The group leader was the researcher. The instrument used to measure interpersonal relationships of parents to their slow learner children was developed by the researcher. The research design was a pretest-posttest control group design. The t-test was employed to analyze the obtained data.

It was found that parents of their slow learner children in the experimental group increased their interpersonal relationships significantly at .05 level after having participated in interaction training. There was also a significant difference at the .05 level on interpersonal relationships score between the experimental group and the control group.

ภาควิชา จิตวิทยา

สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา

ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต 25. ๒. *Louis Champathes*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Louis Champathes*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการฝึกปฏิสัมพันธ์ของบุคคลารดา ที่มีต่อสัมพันธภาพกับ
บุตรที่เรียนช้า

โดย

นางสาวบณิชา จิรพรชัย

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ

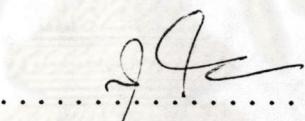
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

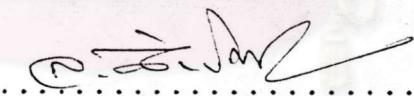
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชราภิญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

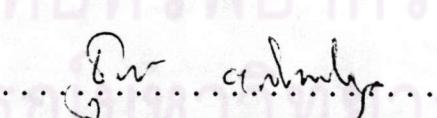
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ รัคตรัชรัส)

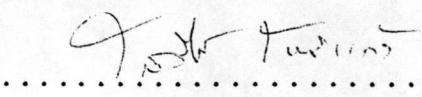
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรเชษฐ์ ราชแก้ว)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาและการเสียสละเวลาจากอาจารย์และผู้มีพระคุณหลายท่านที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความ恭敬ยิ่ง ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีความสำเร็จในวันนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้ความเมตตากรุณาให้ข้อคิด และคำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยแก่ข้าพเจ้าตั้งแต่เริ่มต้น จึงท่าให้ข้าพเจ้ามีความสำเร็จในวันนี้ด้วย

กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โรสเวิร์ท
โรเช็ต ก้าว ผู้ให้ความเมตตาส่งสารแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง และได้สละเวลาอัน^{มีค่า}เพื่อการช่วยเหลือ ให้ข้อคิด แนวทางค่าแนะนำ อันเป็นรากฐานของ
ความรู้ ตลอดจนให้ความใส่ใจ และกำลังใจต่อข้าพเจ้าด้วยความเมตตาเสมอ
มา อันมีผลทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โศตรจรัสรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว รองศาสตราจารย์ วัชรี ทรัพย์นิรุตต์ รองศาสตราจารย์ ดร.พรวรรณ ทรัพย์ประภา ที่ได้ให้คำแนะนำ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขครองการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรเมล ชัยฤทธิ์สาหกิจ ผู้ให้ความสงสาร และท่านที่ข้าพเจ้ามีภักดี อาจารย์ ดร.จีน แบบรี ผู้ให้เวลา ความรู้ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงแก้ไขข้าพเจ้าอย่างอบอุ่น

ขอขอบคุณคุณเก็งกนก เอื้อวงศ์ ที่ได้สละเวลาให้ความรู้และแนว
ทางการดำเนินการทดลองจนสำเร็จไปได้ด้วยดี นล. จากรุ่วัฒนา ชินธรรมมิตร
คุณสมพร รุ่งเรืองกลกิจ และคุณสมพิศ ม่วงกลิ้ง ที่เป็นกำลังใจและ
ช่วยเหลือ ขอขอบพระคุณอาจารย์สันทิ ทรงสัตย์ ผู้อำนวยการ ร.ร.วัดทศนารูณ
และอาจารย์ชนนติ หลบภัย ที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัยด้วยไม่ตรี กราบขอบ
คุณคุณภัสรา คิรินทร์ภาณุ ผู้ให้ความห่วงใยและเป็นทึ้งกำลังใจตลอดเวลา
กราบขอบคุณ พี่ ผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุน ขอบคุณเพื่อน
ร่วมรุ่นทุกคนที่มีน้ำใจและสละเวลาให้การช่วยด้วยความจริงใจ และขอขอบคุณ
บุคคลที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้

สิ่งสูงสุดที่ข้าพเจ้าขอแสดงความกตัญญู คือบิตามารดา ผู้มีพระคุณสูงสุด ด้วยเฉพาะมารดาผู้เป็นแม่ของพลังของทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต ที่ทำให้ข้าพเจ้าก้าวมาถึง ณ. จุดนี้ได้ ขอบคุณพี่ ๆ และน้องที่เป็นกำลังใจ และขอบใจลูกผู้ยืนอยู่เคียงข้างกายตลอดมา

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดพื้นฐาน	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	23
สมมติฐานการวิจัย	24
ขอบเขตของการวิจัย	24
คำจำกัดความในการวิจัย	26
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	26
2 วิธีการดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล	27
แบบวิจัย	27
กลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การสร้างเครื่องมือ	33
ขั้นตอนการวิจัย	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

หน้า

3	ผลการวิจัย	52
4	การอภิปรายผลการวิจัย	54
5	สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	61
	 บรรณานุกรม	64
	 ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก	70
	ภาคผนวก ข	73
	ภาคผนวก ค	81
	ภาคผนวก ง	82
	ภาคผนวก จ	88
	 ประวัติผู้วิจัย	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1 แสดงอายุ ระดับการศึกษา อายุพของผู้รับการทดลองของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	31
2 แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิสัมพันธ์แบบ Rothnic - ห้องชีวิค	36
3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการแบบวัด สัมพันธภาพของบุคลากรตามที่มีต่อบุตรที่เรียนเข้า ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง และแสดงผลการทดสอบความแตกต่าง ของคะแนนที่ได้จากการแบบวัดสัมพันธภาพของบุคลากรตามที่มีต่อบุตร ที่เรียนเข้าของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ด้วย การทดสอบค่าที่ (t -test).....	39
4 ประมวลการประเมินความรู้สึก และข้อคิดเห็นของผู้รับการฝึก เกี่ยวกับเรื่อง 1.ผู้นำการฝึก 2.เนื้อหาที่จัดขึ้น 3.วิธีการฝึก 4.เวลาที่ใช้ 5.สถานที่ 6.จำนวนผู้รับการฝึก.....	57
5 แสดงบรรยายขอที่ผู้รับการฝึกแต่ละคนได้รับ.....	61
6 แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้รับการฝึก.....	63
7 แสดงการทดสอบค่า t ของคะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่า Item-total Correlation ของแบบวัดแต่ละข้อ	65